Södertälje kommun

TJÄNSTESKRIVELSE
2018-08-15
Kultur- och fritidskontoret

Kultur-och fritidsnämnden

Revisionsrapport nr 3/2018-Granskning av kultur- och fritidsaktiviteter - remissvar

Dnr: KFN 2018/70

Sammanfattning av ärendet

På uppdrag av Södertälje kommuns förtroendevalda revisorer har Ernst & Young (EY) granskat om nämnden har vidtagit tillräckliga åtgärder för att uppnå två nämndspecifika mål i Mål & Budget 2017. Målen avser att öka flickors deltagande i idrottsaktiviteter samt att säkerställa att barn från resurssvaga familjer ska kunna delta. EY:s sammanvägda bedömning är att kultur- och fritidsnämnden i allt väsentligt gör detta och har i samband med granskningen lämnat några rekommendationer.

I direktiven till Mål & Budget 2018-2021 har kommunfullmäktige nya övergripande mål för nämnderna att förhålla sig till. Även här nämns att särskilt fokus ska läggas på flickors deltagande samt barns och ungas möjlighet till en bra fritid och flera riktade insatser finns med i nämndens verksamhetsplan 2018.

I ärendet föreslås att nämnden uppdrar till kontoret att se över möjligheten att stärka uppföljning avseende genomförda aktiviteter samt utreda hur en mer systematisk kartläggning och analys kan göras inför riktade insatser.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport nr 3/2018- Södertälje kommun - Granskning av kultur-och fritidsaktiviter

Kultur- och fritidskontorets tjänsteskrivelse, daterad 2018-08-15

Ärendet

Kultur- och fritidsnämnden har granskats av EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Södertälje kommun för att säkerställa att nämnden har vidtagit tillräckliga åtgärder för att *öka flickors deltagande i idrottsaktiviteter* samt att *barn från resurssvaga familjer ska kunna delta i kultur -och fritidsaktiviteter*, vilket var nämndspecifika mål i Mål & Budget 2017.

EY:s sammanvägda bedömning är att kultur- och fritidsnämnden i allt väsentligt gör detta, men lämnar samtidigt nedanstående rekommendationer.

- Utveckla metoderna för att säkerställa ändamålsenliga analyser och underlag inför riktade insatser. Se över behovet av att upprätta en sammanhållen metodstrategi kring hur kartläggning och analys ska gå till.
- Stärk uppföljning av genomförda aktiviteter, för att kunna följa effekten för prioriterade målgrupper.

I samband med Mål & Budget 2018-2021 beslutade kommunfullmäktige om en ny målstruktur samt tog fram nya övergripande mål för nämnderna att förhålla sig till. Den nya målstrukturen har sin grund i resultatstyrning med ett tydligt medborgarperspektiv. Antal mål har begränsats och är också gemensamma för alla nämnder.

Till målen har nämnderna kopplat nämndspecifika indikatorer och angivit riktvärden som satts med rimlig och tydlig ambitionsnivå för budgetperioden. Merparten av indikatorerna är nationella och jämförbara med andra kommuner. Viktiga verktyg i detta arbete är Kommunens Kvalitet i Korthet(KKIK) och Öppna Jämförelser. Där redovisas och jämförs resultat, kvalitet och kostnader inom olika verksamhetsområden för kommuner och landsting.

Kultur- och fritidsnämndens måluppfyllelse mäts i nationella indikatorer och Nöjd-medborgarindex (NMI). I Kultur- och fritidsnämndens Verksamhetsplan för 2018 har målen tillsammans med nämndspecifika indikatorer för mätning av resultat inarbetats. På så sätt är det möjligt för nämnden att mäta och följa upp målen och jämföra sina verksamheter med andra kommuner.

I årsredovisningen 2018 kommer den första uppföljningen utifrån den nya målstrukturen att ske där en stor tyngpunkt kommer att läggas på analysen. Resultatet av analysen kommer att utgöra en viktig input för nämnden för att styra mot en progression i den kommande planeringsprocessen,

Kontorets bedömning

Gällande rekommendationen om att följa effekten i prioriterade målgrupper anser kontoret att uppföljning sker genom nationella indikatorer och Nöjd-medborgarindex (NMI).

Kontoret anser vidare att man bör se över möjligheter att stärka uppföljning avseende genomförda aktiviteter samt utreda hur en mer systematisk kartläggning och analys kan göras inför riktade insatser.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering
Kontorets förslag medför inga tillkommande kostnader.

Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:
Kultur- och fritidsnämnden tillstyrker kultur- och fritidskontorets yttrande och skickar vidare ärendet till kommunens revisorer.

Staffan Jonsson

Kultur- och fritidschef

Handläggare: Åsa Hammar Wallin
Verksamhetscontroller
Telefon (direkt): 08 523 037 76
E-post: asa.hammar-wallin@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten

Kommunens revisorer

Södertälje kommun

Revisorerna

Revisionsskrivelse

2018-06-11

Till: Kultur- och fritidsnämnden

Revisionsrapport nr 3/2018 – Granskning av kulturaktiviteter

På vårt uppdrag har EY granskat om kultur- och fritidsnämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att öka flickors deltagande i idrottsaktiviteter samt för att barn från resurssvaga familjer ska kunna delta i kultur- och fritidsaktiviteter.

Den övergripande bedömningen i revisionsrapporten är att kultur- och fritidsnämnden i allt väsentligt vidtar tillräckliga åtgärder. Däremot konstateras i rapporten att vissa mål avseende utbud och deltagande är svåra att följa upp.

Revisionsrapporten utmynnar i tre enligt vår mening viktiga och väsentliga rekommendationer till kultur- och fritidsnämnden.

Vi önskar kultur- och fritidsnämndens yttrande över revisionsrapporten och dess rekommendationer senast 2018-09-15.

För revisorerna i Södertälje kommun

Christer Björk

Elisabet Komheden

Bilaga: Revisionsrapport nr 3/2018 – Granskning av kulturaktiviteter

Revisionsrapport 3:2018

Genomförd på uppdrag av revisorerna
Juni 2018

Södertälje kommun

Granskning av kultur- och fritidsaktiviteter

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattande bedömning och rekommendationer 2

2. Inledning 3

2.1. Bakgrund 3

2.2. Syfte och revisionsfrågor 3

2.3. Ansvariga nämnder 3

2.4. Genomförande 3

3. Revisionskriterier 4

3.1. Kommunallagen (2017:725) 4

3.2. Mål och budget 2018-2020 4

3.3. Kultur- och fritidsnämndens reglemente 4

3.4. Regler och riktlinjer för föreningsbidrag 4

4. Granskningsresultat 5

4.1. Nämndens åtgärder för att öka tillgänglighet och deltagande 5

4.2. Verksamheternas arbete för att nå kommunfullmäktiges mål 6

4.3. Uppföljning 14

5. Svar på revisionsfrågorna 16

Källförteckning 17

1. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Södertälje kommun granskat om kultur- och fritidsnämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att öka flickors deltagande i idrottsaktiviteter samt för att barn från resurssvaga familjer ska kunna delta i kultur- och fritidsaktiviteter.

Vår sammanvägda bedömning är att kultur- och fritidsnämnden i allt väsentligt vidtar tillräckliga åtgärder för att öka flickors deltagande i idrottsaktiviteter samt för att barn från resurssvaga familjer ska kunna delta i kultur- och fritidsaktiviteter. Bedömningen grundas på att kultur- och fritidsnämnden har tydliga insatser riktade till prioriterade målgrupper utifrån fullmäktiges målsättningar samt att ett löpande arbete genomförs för att anpassa och tillgängliggöra utbudet. Vissa av målen är dock svåra att följa upp på ändamålsenligt sätt, vilket bör stärkas för att kunna se effekter av genomförda insatser.

Kartläggning och analys av behovet hos identifierade målgrupper sker på olika sätt och i varierande grad bland intervjuade verksamheter, bland annat genom brukarenkäter och föreningsdialoger. Inom vissa områden har gedigna förstudier genomförts. För flera insatser sker dock begränsad analys av deltagare och det varierar mellan verksamheterna huruvida det finns dokumenterade underlag för riktade insatser. Vidare uppges det vara svårt att kartlägga vilka barn och unga som verksamheterna inte når. Det beskrivs också praktiskt svårt och ibland känsligt att kartlägga socioekonomiska förutsättningar för deltagande barn och ungdomar.

Kommunikation av utbudet sker genom såväl sociala medier, affischering som uppsökande arbete i skola och förskola. Arbete för att förbättra tillgängligheten består bland annat av placering av verksamheter i olika områden, information på flera språk och anpassning av verksamheternas inriktning. Samverkan sker med andra kommunala verksamheter såväl som med externa aktörer. Särskilda samarbeten har initierats för att öka flickors deltagande i kulturverksamhet och idrottsaktiviteter och flera av nämndens verksamheter arbetar särskilt för att nå alla barn i Södertälje och samarbete sker med såväl skola/förskola som föreningar.

Vi bedömer att riktade insatser görs för att öka tillgängligheten och nå alla barn och ungdomar i Södertälje samt att få flickor att i större utsträckning delta i idrottsaktiviteter i enlighet med fullmäktiges mål. Som exempel kan nämnas en ny ridhall, riktade funktionärsbidrag, avgiftsfria aktiviteter och särskilda insatser på fritidsgårdarna.

Uppföljning för att säkerställa att kommunfullmäktiges målsättning uppnås sker löpande. Vi kan i årsrapport 2017 och sammanträdesprotokoll från 2018 se att nämnden följer upp måluppfyllelse och löpande informeras samt beslutar i ärenden som rör granskningens fokusområden. Ett antal indikatorer och riktvärden berör kommunfullmäktiges mål avseende utbud och deltagande, men det beskrivs av samtliga intervjuade som en svårighet att följa upp samtliga prioriterade målgrupper och framförallt de barn och unga som verksamheten inte når. Detta medför en utmaning i att bedöma och utvärdera effekter av genomförda insatser. Sammantaget bedömer vi att nämnden håller sig väl informerad om verksamheten.

Utifrån vad som framkommit i granskningen ges kultur- och fritidsnämnden följande rekommendationer i det fortsatta arbetet:

- Utveckla metoderna för att säkerställa ändamålsenliga analyser och underlag inför riktade insatser. Se över behovet av att upprätta en sammanhållen metodstrategi kring hur kartläggning och analys ska gå till.
- Stärk uppföljningen av genomförda aktiviteter, för att kunna följa effekterna för prioriterade målgrupper.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommunfullmäktige skriver i Mål och budget 2018-2020 att föreningslivet har stor betydelse för att ge alla barn möjligheter att lyckas i livet. Södertälje ska därför ha Stockholmsregionens bästa möjligheter för barn och unga att syssla med kultur och idrott under sin uppväxt. Kommunfullmäktige skriver vidare att det är viktigt att fler Södertäljebor blir nöjda med kultur- och fritidsutbudet samt att fler får möjlighet att nyttja det.

Vidare formulerar kommunfullmäktige mål om att skillnaderna mellan pojkars och flickors möjlighet att delta i fritidssysselsättning ska minska. Målet förutsätter enligt kommunfullmäktige ytterligare satsningar på flickors möjlighet att delta i kommunens fritidsutbud. Mål om att öka flickors deltagande har även formulerats tidigare år. I Mål och budget 2017-2020 specificerar kommunfullmäktige långsiktiga mål om att flickors deltagande inom såväl idrottsaktiviteter som inom kultur- och fritidsverksamheter ska öka.

Revisorerna har beslutat att genomföra en granskning av kultur- och fritidsnämndens arbete för att bidra till ett jämställt utbud och deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter. Granskningen inriktas på flickors deltagande i idrottsaktiviteter och tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter för barn från resurssvaga familjer.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kultur- och fritidsnämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att öka flickors deltagande i idrottsaktiviteter samt för att barn från resurssvaga familjer ska kunna delta i kultur- och fritidsaktiviteter.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- Har nämnden brutit ner och konkretiserat fullmäktiges mål avseende utbud och deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter?
- Kartläggs och analyseras behovet för identifierade målgrupper?
- Vilken samverkan finns för att säkerställa att kommunfullmäktiges mål uppnås?
- Är utbudet av aktiviteter kommunicerat och tillgängligt?
- Genomförs riktade satsningar till grupper där deltagandet är lågt?
- Sker uppföljning för att säkerställa att kommunfullmäktiges målsättning uppnås?

2.3. Ansvariga nämnder

Granskningen omfattar kultur- och fritidsnämnden. Den avgränsas till nämndens kultur- och fritidsaktiviteter för barn och ungdomar. Med barn och ungdomar avses åldrarna grundskola till gymnasiet. Vidare omfattar granskningen kultur- och fritidsaktiviteter som utförs utanför skoltid, dvs. aktiviteter under barnens och ungdomarnas fritid.

2.4. Genomförande

Granskningen grundas dels på dokumentstudier, dels intervjuer med kontorschef och strategiska funktioner inom kultur- och fritidskontoret (se bilaga 1). Representanter för ett urval kultur- och fritidsaktiviteter har även intervjuats. Samtliga intervjuade har beretts tillfälle att sakgranska rapporten. Granskningen är genomförd mars-juni 2018. Bedömningar och slutsatser svarar EY för.

3. Revisionskriterier

Revisionskriterierna är de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. I kapitlet nedan redogörs kortfattat för granskningens revisionskriterier.

3.1. Kommunallagen (2017:725)

Av kommunallagens 6 kap. 6 § framgår att nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden ska även tillse att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

3.2. Mål och budget 2018-2020

Under kommunfullmäktiges mål ”Medborgarna har goda livsvillkor” anges att skillnaderna mellan pojkars och flickors möjlighet till fritidssysselsättning ska minska, vilket förutsätter ytterligare satsningar på flickors möjlighet att delta i kommunens fritidsutbud. Kommunfullmäktige skriver vidare att det är viktigt att fler Södertäljebor blir nöjda med kultur- och fritidsutbudet samt att fler får möjlighet att nyttja detta.

3.3. Kultur- och fritidsnämndens reglemente

I kultur- och fritidsnämndens reglemente står att nämndens verksamhetsområde utgörs av kultur-, fritids- och idrottsverksamhet. Nämnden svarar för planering och drift av verksamheter i kommunal regi. Nämnden kan även lämna stöd till verksamheter som drivs av annan än kommunen.

Nämnden lämnar bidrag till föreningar och studieförbund enligt kommunens generella regler, men kan även ge särskilda föreningsbidrag för ändamål inom nämndens verksamhetsområde. Kultur- och fritidsnämnden skall särskilt beakta barn och ungdomars behov och därför samarbeta med skolorna samt individ- och familjeomsorgen.

3.4. Regler och riktlinjer för föreningsbidrag

Kommunfullmäktige beslutade 2011 och reviderade senast 2017 regler och riktlinjer för föreningsbidrag. Föreningsbidragens övergripande mål är att främja medborgarnas möjligheter att aktivt delta i föreningslivet på egna villkor. Föreningsbidragen ska bidra till att stödja ett föreningsliv som är uppbyggt på demokratiska grunder och som erbjuder ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter. Kultur- och fritidsnämnden utdelar ett antal olika bidrag och riktade stöd. Nedan listas för granskningen relevanta bidrag.

- Idrottsföreningar kan ta del av aktivitetsbidrag som avser stödja idrottsföreningars barn- och ungdomsaktiviteter för åldersgruppen 7-25 år.
- Funktionärsbidrag utgår från en bidragstrappa baserat dels på antalet aktiva medlemmar i föreningen, dels på det totala antalet aktiva flickor. För att funktionärsbidrag ska utgå ska 50 procent av föreningens aktiva medlemmar vara flickor.
- Föreningsbidrag lämnas till bland annat föreningar med barn- och ungdomsverksamhet, sociala föreningar samt kulturföreningar. Avtal skrivs med respektive förening.
- Projektbidrag- lämnas till föreningar som anordnar en större aktivitet utöver den ordinarie verksamheten och som innehar ett klart syfte och mätbara mål.

4. Granskningsresultat

4.1. Nämndens åtgärder för att öka tillgänglighet och deltagande

I verksamhetsplan 2018 för kultur- och fritidsnämnden framgår att deras vision är att Södertälje ska vara den kommun i Stockholmsregionen som ger barn och ungdomar bäst förutsättningar att delta i kultur- fritids- och idrottslivet.

Vidare framgår att det varit ett mål i flera år att öka flickors deltagande i idrottsaktiviteter. Trots fortlöpande arbete inom kultur- och fritidskontoret deltar flickor i Södertälje i lägre utsträckning än i andra kommuner, särskilt inom åldersgruppen 7-12 år. Enligt nämnden har såväl demografiska som sociala och ekonomiska faktorer betydelse. Hänsyn tas därför till flickors intressen vid riktade stöd till föreningslivet och planering av utbyggnad av nya anläggningar.

En viktig del som lyfts fram i att göra kommunen attraktiv för medborgare är att tillhandahålla kultur- och fritidsaktiviteter med god service och hög tillgänglighet. Det betonas att kultur- och fritidsverksamheten strävar mot att utöka möjligheten att nå familjer med små resurser.

Kultur- och fritidsnämnden bryter ned kommunfullmäktiges mål till ett antal åtgärder. Nedan anges för granskningen relevanta åtgärder.

Kommunfullmäktiges mål	Nämndens åtgärder	Avrapporteras
Medborgarna har inflytande och är delaktiga	Flickors deltagande i Ung fritid[1] ska öka	Delårs- och årsbokslut
	Flickors deltagande i bidragsberättigade idrottsaktiviteter ska öka	Delårs- och årsbokslut
	Digitalisering: Ansökan av lovaktiviteter på webben	Våren 2018
	Ung fritid: HBTQ-certifiering	Delårs- och årsbokslut
Medborgarna har goda livsvillkor	Framtagande av kulturplan	Våren 2018
	Framtagande av idrottsplan	Sommar 2018
	Biblioteksplan genomförande	Delårs- och bokslut
	Förstudie utvidgning El Sistema [2]	Mars 2018
	Anläggning av platser för spontanidrott och idrottsplatser	Delårs- och årsbokslut
Medborgarna får god service och hög tillgänglighet	Förstudie om ny fritidsgård Bårsta	Våren 2018
	Bibliotek: anpassad verksamhet och information för nationella minoriteter	Våren 2018

[1] Fritidsgårdsverksamheten

[2] El Sistema är en orkesterskola. Mer information återfinns i avsnitt 4.2.3.

	Kulturskolan startar upp ett nytt bokningssystem	Klart årsskiftet 2017
Södertälje är en attraktiv kommun	Gymnastik och friidrottshall byggs som färdigställs september 2019	Delårsbokslut
	Ny anläggning för friidrott	Delårsbokslut

För att följa upp måluppfyllelsen har nämnden ett antal indikatorer och riktvärden. I tabellen nedan redovisas relevanta indikatorer samt riktvärden för 2018.

Kommunfullmäktiges mål	Indikatorer	Riktvärde 2018 (resultat 2017)
Medborgarna har goda livsvillkor	Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal barn 0-17 år ökar årsvis	7,0 (6,5)
	Kommunalt kontant bidrag till föreningar kr/inv. ökar årsvis	55 (50)
Medborgarna får god service och hög tillgänglighet	KFN: NMI – Kultur INDEX TOTALT [3]	63 (62)
	KFN: NMI - Idrotts och motionsanläggningar [4]	59 (58)
Södertälje är en attraktiv kommun	KFN: NRI – Fritidsmöjligheter INDEX TOTALT [5]	58 (57)

4.2. Verksamheternas arbete för att nå kommunfullmäktiges mål

I kapitlet som följer beskrivs för granskningen relevanta verksamheter och deras arbete för att nå kommunfullmäktiges mål om att öka flickors möjligheter att delta i kommunens fritidsutbud samt att fler Södertäljebor får möjlighet att nyttja kultur- och fritidsutbudet.[6] Redogörelsen presenteras enhetsvis och berör såväl verksamhetens uppdrag som analys av behov, arbetet för ökad tillgänglighet, samverkan och riktade insatser för att nå identifierade målgrupper.

---

[3] Nämndens indikatorer inom målområdet utgörs av statistik från Statistiska centralbyråns medborgarunderökning. Urvalet utgörs av ett slumpmässigt urval invånare i åldrarna 18-84 år från befolkningsregistret. Avser medborgarnas bedömning av kommunens kulturverksamhet, skala 0-100. Utgår från frågorna: "Vad tror eller tycker du om biblioteksverksamheten?", "Vad tror eller tycker du om utställnings- och konstverksamheter?" och "Vad tror eller tycker du om teaterföreställningar och konserter?". Frågorna besvaras på 10-gradiga skalor, där 1 är lägsta betyg och 10 är högsta betyg. Frågeområdenas resultat redovisas som betygsindex, vilka varierar mellan 0-100. Betygsindex under 40 klassas som ”inte godkänt”. Gränsen för ”nöjd” går vid 55 och 75 eller högre tolkas som ”mycketnöjd”. Källa SCB:s medborgarundersökningar.

[4] Medborgarnas bedömning av kommunens Idrott- och motionsanläggningar skala 0-100. Utgår från frågorna: "Vad tror eller tycker du om öppettiderna vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar?", "Vad tror eller tycker du om utrustning och skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar?" och "Vad tror eller tycker du om belysningen i kommunens motionsspår?" Källa SCB:s medborgarundersökningar.

[5] Nöjd-Region-Index (NRI), med frågor om kommunen som en plats att bo och leva på. Utgår från frågorna ”Hur ser du på tillgången till parker, grönområden och natur?”, ”Hur ser du på möjligheterna till att kunna utöva fritidsintressen t.ex. sport, kultur, friluftsliv, föreningsliv?”, ”Hur ser du på tillgången till idrottsevenemang?”, ”Hur ser du på tillgången till kulturevenemang?”, ”Hur ser du på nöjesutbudet?”.

[6] Med hänvisning till granskningens syfte har enheten Södertälje Stadsscen uteslutits.

Inledningsvis kan nämnas att samtliga verksamheter arbetar mer eller mindre riktat för att uppnå fullmäktiges mål avseende såväl deltagande som tillgänglighet. Somliga arbetar dock, med hänvisning till verksamhetens inriktning, inte direkt för att öka flickors deltagande i idrottsaktiviteter.

4.2.1. Ung fritid

Enheten Ung fritid ska enligt uppdrag erbjuda jämlika och hållbara mötesplatser för barn och ungdomar mellan 13-18 år som bor eller verkar i kommunen. Ung fritid ansvarar för kommunens totalt åtta mötesplatser/fritidsgårdar som erbjuder fritids-, idrotts- och kulturaktiviteter. Ung fritid har även i uppdrag att skapa en positiv social utveckling i utsatta områden.

Analys och kartläggning av behov
Kultur- och fritidskontoret gav 2017 enheten för utredning och hållbarhet i uppdrag att utreda vilka arbets- och driftsformer av organiserad fritid för barn och unga som behövs för att möta 13-18 åringars behov. Syftet med rapporten var att besvara frågeställningen ”Vilka driftsformer av organiserad fritid för barn och unga behövs för att möta 13–18-åringars behov?”. Rapporten utgör underlag för den ramökning på 4 miljoner kronor som tilldelades Ung fritid 2018 och de insatser som genomförs under året. I rapporten konstateras att det finns få vetenskapliga utvärderingar som kan fungera som vägledning för hur verksamheter ska utformas, vad som fungerar bättre och mindre bra och för vilka grupper. Vidare beskrivs att studier visat att nästan 50 procent av unga i områden med låg status kommer från familjer med små eller ganska små resurser. Vidare har nästan 60 procent av de som bor i dessa områden utländsk bakgrund.

Besöksstatistik tas in på fritidsgårdarna, både genom en loggbok där ungdomarna själva registrerar sitt besök men även genom att personalen loggar besökare. Enligt tf. enhetschef är det huvudsakligen barn och unga från socioekonomiskt utsatta områden som vistas på fritidsgårdarna, men att det är svårt att nå flickor. En del av utmaningen grundas i kulturskillnader och viss hedersproblematik. Fritidsgårdarna arbetar därför för att förbättra föräldrakontakten. Samtidigt menar intervjuad tf. enhetschef att flickor i större grad ägnar sig åt föreningsdrivna aktiviteter snarare än aktiviteter som erbjuds på fritidsgårdarna.

Jämförelser av deltagande görs inom nätverket KEKS, Kvalitet och kompetens i samverkan.[7] För att avgöra huruvida deltagandet ska bedömas som högt/lågt använder enheten nätverkets standarder och s.k. ”good enough-mål”. Gemensamma utvecklingsområden som identifierats är behov av fler kvinnor i personalen i kombination med nya arbetssätt.

Kommunikation och tillgänglighet
Enheten nyttjar kommunens egen hemsida för att nå ut med information. Därutöver kommuniceras alla aktiviteter på skolornas informationsskärmar och fritidsgårdarna använder även sociala medier för att marknadsföra sin verksamhet.

Samverkan och insatser
Satsningen på 4 miljoner kronor som tilldelats enheten inriktas på att utveckla en flexibel mötesplats för att nå fler unga och uppnå en jämnare könsfördelning i verksamheten. Detta görs genom att utöka personalstyrkan, kompetensutveckla personalen, satsningar på tjejverksamhet och jämställdhetsarbete, samt att påbörja arbetet med att starta upp en flexibel mötesplats. Mobila fritidsgårdar har prövats i flera kommuner i landet och innebär att

[7] KEKS startade 2005 som ett samarbetsprojekt mellan fritidsgårdsverksamheter för att tillsammans följa upp och utveckla verksamheten. Flera kommuner finns med i nätverket. Se mer på www.keks.se

en buss kör runt till olika områden där ungdomar samlas. Idén är att erbjuda ungdomarna gratis aktiviteter i varierad form. Personalen genomgår en HBTQ-utbildning samtidigt som normkritisk certifiering av fritidsgårdarna pågår vid tidpunkten för granskningen.

Ung fritid arbetar nära skolan. Generellt beskrivs samarbete med skolan (och även förskolan) som centralt inom alla kultur- och fritidskontorets verksamheter eftersom det är en plats där alla barn befinner sig och kan nås samlat av verksamheterna.

Flertalet åtgärder vidtas för att öka flickors deltagande. Mycket beskrivs handla om att stärka flickor. Under 2018 startade projektet Starka tjejer som syftar till att öka flickors makt till att göra hälsosamma val och finna sin egen styrka. Projektet finansieras till viss del av ramökningen. Riktade insatser har även gjorts inom ordinarie verksamhet. Aktiviteter har bland annat avsett badminton, dans, bakning, självförsvar och basket. Teatergruppen Livet bitch! har besökt gårdarna och hållit normkritiska föreställningar som bland annat behandlat hederskultur och femininitet.

För att nå barn från familjer med små ekonomiska resurser arbetar enheten med tillgänglighet i form av placeringen på gårdarna och kostnadsfria aktiviteter. För ökad tillgänglighet och för att nå fler unga ska en ny fritidsgård startas upp i området Bårsta. Platsen ligger strategiskt mellan tre socialt utsatta områden. Beslutet föregicks av en förstudie där 33 ungdomar tillsammans med en arkitekt fick komma fram till gårdens inriktning. I stort sett hela verksamheten och alla arrangemang är avgiftsfria.

4.2.2. Biblioteket

Biblioteken ska erbjuda en verksamhet som inspirerar, utmanar och som ger dess besökare, både de som redan hittat dit och de som biblioteken inte har lyckats nå, möjlighet att uppnå sin fulla potential. Barn och ungas språkutveckling och läsning, samt personer med annat modersmål än svenska, ska ägnas särskild uppmärksamhet enligt uppdragsbeskrivning i verksamhetsplan 2018.

Analys och kartläggning av behov
Vid stadsbiblioteket används ett biljettsystem för att se hur många som deltar i aktiviteterna. Där registreras dock inte någon information om besökarna. Intervjuade anger att gruppen småbarnsföräldrar som närvarar vid de dagliga programmen inte är homogen, med undantag för att de är just småbarnsföräldrar. Deltagarna har talat många olika språk, vilket även tagit sig uttryck i att t.ex. sångstunder hållits på olika språk. Enheten har en kommunikationsgrupp som diskuterar huruvida de når avsedda målgrupper. Vid intervju lyfts problematiken i att inte veta vilka verksamheten inte når.

Kommunikation och tillgänglighet
Då forskning visar att läsande vuxna är avgörande för barnens egen läsförmåga försöker biblioteket utveckla metoder för att nå vuxna med begränsad läsvana. Bland annat bedrivs det uppsökande projektet ”Bokstart” som syftar till att nå föräldrar till barn i åldrarna 0-3 år med bokgåvor, information om små barns språkutveckling och vikten av läsning. Två bibliotekarier åker då hem till nyblivna föräldrar och talar om vikten av läsning. De föräldrar som inte önskar hembesök bjuds istället in till fritidsgården.

För att nå barn och unga samt deras vårdnadshavare utvecklar biblioteken metoder och arbetssätt utifrån lusten till läsning, exempelvis genom samverkan med förskola, skola och barnhälsovård. Via skolorna når biblioteken barn som inte skulle besöka ett bibliotek på fritiden. Bokpaket ges ut halvårsvis till samtliga förskolor.

I Södertälje centralort finns två bibliotek varav ett stadsbibliotek.[8] Sedan november 2017 finns även en filial i stadsdelen Hovsjö, vilket är en av flera trygghetsskapande insatser i området. Till bibliotekets grunduppdrag har uppdraget om att arbeta nära medborgarna förstärkts, vilket benämns konceptbibliotek. För att skapa intresse för biblioteket möter personalen de boende i närområdet där de befinner sig, exempelvis i tvättstugan, lekplatsen eller på förskolan. Personer från närsamhället rekryteras till verksamheten, där språk och förankring i området väger tungt. Konceptbiblioteket i Hovsjö ses som en förlaga för att etablera biblioteksverksamhet på andra ställen runt om i Södertälje kommun.

Förslag har lämnats till nämnden om att starta en bokbussverksamhet under 2019. Även möjligheten till att utnyttja bibliotekens tjänster utan att besöka biblioteken fysiskt ska ses över.

Språk ses som en utmaning för att nå alla, varför biblioteken jobbar med flerspråkighet. För att nå ut med information om verksamheten arbetar biblioteket brett genom trycksaker, affischering, sociala medier och webben. Evenemangskalendern annonseras i lokaltidningen. Information om lovaktiviteter och affischer om biblioteken delas ut till samtliga skolor.

Samverkan och insatser
Biblioteket samarbetar med Assyriska föreningens kvinnosektion som startat verksamheten ”Läsa för integration”. Syftet är att ta svenska texter och dess innehåll och försöka leka och visualisera innehållet för barn som saknar den erfarenheten. Verksamheten hålls ofta på biblioteket i Hovsjö och på Tom Tits för att nå ut till fler barn. Biblioteket samarbetar även med bland annat Juventas ungdomsjour och anordnar filmkvällar för barn och unga mellan 13-21 år. Tillsammans med Konsthallen och Kulturskolan Nova anordnas kulturlördagar för hela familjen. Röda korset bedriver verksamhet i bibliotekets lokaler med fokus på att träna svenska. I samarbete med Sörmlandsidrotten anordnas läxhjälp med bibliotekarie och idrottsledare. Samarbetet syftar dels till att flickor som kommer till läxhjälpen ska få träffa idrottsledare och följa med på efterföljande träningar, dels att få pojkar som vill idrotta att komma till läxhjälpen.

Under 2017 genomfördes en satsning på barn och unga där en ny barn- och ungdomsavdelning invigdes på Stadsbiblioteket. Samtliga aktiviteter är gratis. Därutöver finns även arbetssökarworkshops och CV-hjälp där gymnasieelever utgör en av målgrupperna. Aktiviteterna genomförs i samarbete med social- och omsorgskontoret, Hero kompetens[9] och ett antal företag, bland andra Scania.

Som en del i sommarlovssatsningen 2017 etablerades ett sommarbibliotek i Hovsjö och i samverkan med övriga kommundelar etablerades ”Pop-up bibliotek” för att öka tillgängligheten. Platserna var strategiskt utvalda för att nå barn som annars inte nås.

4.2.3. Kulturskolan

Kulturskolans uppdrag är att erbjuda medborgare mellan 0-25 år kulturell inblick, träning och erfarenhet. Deras ambition är att kommunens alla barn och ungdomar, oavsett socioekonomisk bakgrund, konstnärliga förkunskaper eller geografiska förutsättningar, någon gång ska komma i kontakt med Kulturskolans verksamhet.

---

[8] Biblioteken i Södertälje centralort ligger inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde medan kommundelsbiblioteken i Järna, Enhörna, Mölnbo och Hölö har respektive kommundelsnämnd som huvudman.

[9] Företaget Hero Kompetens arbetar med nyanlända och deras väg till arbete och utbildning. Se mer på www.herokompetens.se

Kulturskolan består av tre olika delar:

- Kursverksamhet med terminskurser för barn och unga upp till 20 år. Undervisning sker i dans, film, konst, musik och teater. Därutöver finns KAPIS, Kulturskolans avancerade program i Södertälje, inom musikämnet för ungdomar upp till 20 år. Från och med januari 2019 riktar sig verksamheten till unga upp till 25 år.
- Orkesterskolan El Sistema bedriver verksamhet för ungefär 320 barn i Hovsjö och Västergård. Orkesterverksamheten syftar till att stärka barn och ungdomars mänskliga och sociala utveckling genom musiken. Undervisningen är kostnadsfri och stor vikt läggs vid att vara inkluderande och engagera barnens familjer och det omgivande samhället. El Sistema samarbetar med skolan för att fånga upp alla barn och unga oavsett erfarenhet.[10]
  Nova, ett kulturhus i miniatyr med en scen, verkstad/ateljé, musikstudio, biosalong, utställningsytor och ett café. Novas verksamhet riktar sig till barn och unga mellan 15-25 år. Nova har bland annat samarbetat med externa parter för att nå asylsökande och nysvenskar.

Analys och kartläggning av behov
Även om Kulturskolan uppges spegla det mångkulturella samhället vad gäller elevgruppen har verksamheten identifierat den typiska kulturskoleleven till en 9-13 år gammal flicka som bor någorlunda centralt och vars föräldrar har en konstnärlig förförståelse. I verksamheten är flickor överrepresenterade, 60/40. Det som huvudsakligen bidrar till fördelningen är dansverksamheten där majoriteten är flickor. Det finns en jämställdhetsgrupp som ser över dessa frågor och diskussion förs kring hur de ska få flickor att stanna kvar inom bland annat trummor. Kursverksamheten beskrivs av enhetschefen vara svårast att nå ut med till alla. Enheten analyserar elevernas postnummer för att se spridningen och vilka som deltar i kurserna. Intervjuad kulturskolechef beskriver bland annat att de kunnat se att eleverna i kursverksamheten kommer från områden där de har lärare. Det anges dock vara mycket svårt att kartlägga vilka barn och unga som de inte når.

På Nova uppskattar kulturskolechefen att könsfördelningen är jämn och att ungdomarna har olika bakgrund, men det förs ingen statistik kring besökarna eftersom det är en öppen verksamhet. I lokalen finns en karta där besökare uppmuntras sätta en knappnål som anger var de kommer ifrån. Då Nova ligger i centrala Södertälje menar intervjuad att det möjligen bidrar till att barn och unga som bor långt bort är underrepresenterade.

Kommunikation och tillgänglighet
Under 2017 påbörjades en satsning för att nå ut bredare och inkludera fler som inte själva söker sig till Kulturskolan. Verksamheten beskriver vidare att de gör extra ansträngningar för att nå barn i familjer med små resurser. Många av de brukare som verksamheten i högre grad vill inkludera har inte tillgång till digitala verktyg och kan lite svenska. Verksamheten har därför arbetat med att nå ut med lättläst information. Bland annat har en ny hemsida tagits fram som finns på tre språk, bokningssystemet har förenklats och ett informationsbrev har skickats till alla hushåll i Södertälje med barn i åldrarna 9-12. Enligt kulturskolechefen bidrog informationsbrevet till att betydligt fler unga kom till nästkommande öppet hus. Verksamheten ska därför fortsätta med informationsutskick även under 2018. Därutöver har Kulturskolan experimenterat med nya format och kursutbud, öppettider och initierat nya samarbeten för att attrahera fler och nya besökare.

[10] Under 2017-2018 arbetar de för att bredda och utöka verksamheten till fler skolor. En förstudie har påbörjats för att utreda behov och hur verksamheten kan nå fler barn och ungdomar.

Kulturskolan kommunicerar även genom kommunens kanaler och i lokaltidningen. De har även uppsökande verksamhet där de åker ut till skolor med information. Kulturskolan deltar på medborgardagen samt håller Öppet Hus för att medborgare ska få en inblick i verksamheten och ha möjlighet att påverka utbudet. Vidare beskriver kulturskolechefen att de prövar på olika marknadsföringsvägar för att sedan utvärdera utfallet.

Under 2018 kommer Kulturskolan att omformulera brukarenkäten för att bättre fånga upp intresse och anpassa verksamheten efter behov och önskemål.

Samverkan och insatser
Kulturskolan samarbetar med såväl skolor, högskolor, biblioteket, föreningar och orkestrar i och utanför kommunen för att stärka kulturell verksamhet men även kring frågor om tillgänglighet och metoder för att nå kulturinaktiva invånare. Kulturskolan har en skapande-skola där lärare i Södertäljes skolor kan anmäla sina elever till en rad olika workshops.

Tillsammans med Livet bitch! har Nova anordnat temaaktiviteter. Ytterligare exempel på samarbetspartners är de Assyriska och Syrianska kyrkorna, Tom Tits, Tjejhuset och Armeniska folkets hus.

Nytt för 2018, som en del i Kulturskolans orkestersatsning, är att lärarna genomför en turné i grundskolan med orkesterspel och instrument-"prova-på" en vecka per termin. Arbetet når cirka 1300 barn. Kulturskolan kommer under sommaren 2018 arrangera ett antal kostnadsfria sommarlovsaktiviteter inom ramen för regeringens sommarlovssatsning. Bland annat kommer barn och ungdomar kunna skapa smycken i Kulturskolans samarbete med Konstfack. Under den så kallade LajLaj-veckan får barn och unga prova på några av de ämnen som ingår i det ordinarie utbudet. Vidare erbjuds barn och unga som är intresserade av musik att prova på att uttrycka sig och skapa musik i ett samarbete mellan Kulturskolan och Juventas ungdomsjour.

Under 2017 hölls bland annat en DJ-utbildning för flickor på Nova och under sommarlovsveckorna förändrade Kulturskolan sin prova-på-verksamhet och spred ut aktiviteterna till fler platser, skapade nya samarbeten och testade nya former i syfte att bättre nå ut till målgruppen som inte söker sig till verksamheten. Utfallet beskrivs ha varit lyckat då cirka 2/3 av deltagarna var barn och ungdomar som inte redan var inskrivna hos Kulturskolan.

4.2.4. Konsthallen

Konsthallens arbete ska ha en konstbildande inriktning, stimulera och fördjupa konstintresset hos såväl barn och ungdom som vuxna. Konsthallen ska upplevas som lättillgänglig och öppen. Barn och unga beskrivs av intervjuad enhetschef som en prioriterad målgrupp.

Analys och kartläggning av behov
Konsthallen använder ingen besökarenkät. Enligt intervju skall de dock ha gjort uppskattningar av fördelningen pojkar/flickor. Vid enhetens kolloverksamhet beskrivs könsfördelningen vara jämn. I övrigt görs ingen uppföljning av deltagarna. Även om enhetschefen har en uppfattning av att barn som deltog i kolloverksamheten i Hovsjö inte var från området, betonas svårigheten i att kartlägga deltagarnas socioekonomiska förutsättningar. Uppföljning av geografisk hemvist ger t.ex. viss information, men som även kan vara missvisande.

Kommunikation och tillgänglighet
För att nå ut med sin verksamhet till barn och unga nyttjas sociala medier. Vidare sätts affischer upp i Nova och på bibliotekens ungdomsavdelningar. Information om verksamheten skickas ut till såväl Ung fritid som till kommunens skolor. Skolor och förskolor bjuds även in till visningar.

Samverkan och insatser
Konsthallen anordnar tillsammans med biblioteket och Nova kulturlördagar för unga mellan 15-25 år. Aktiviteten är avgiftsfri. Vidare anordnas även familjelördagar i samarbete med biblioteket. Under våren har verksamheten samarbetat med Tjejhuset och anordnat en konstcirkel för flickor och icke-binära[11] där deltagarna får utforska sin identitet.

Under 2018 ska verksamheten utveckla utställningar med direkt tilltal till barn och unga. Som en del i regeringens sommarlovssatsning ska Konsthallen för tredje året i rad även anordna konstkollo. Under 2018 ska de ha verksamhet i Konsthallens lokaler, på Torekällberget samt i Hovsjö och Järna. Syftet med att sprida veckorna mellan fler platser är att nå barn och ungdomar som inte har möjlighet att lämna sin stadsdel.

4.2.5. Torekällbergets museum

Enheten ansvarar för friluftsmuseum och stadsmuseum på Torekällberget, samt biologiska museet, kommunens kulturmiljövård och stadsantikvarie. Huvuduppgiften är att berätta om Södertäljes historia. Torekällbergets museum ska vara folkligt och erbjuda en kulturupplevelse för alla medborgare, oavsett bakgrund eller ålder.

Analys och kartläggning av behov
Besökarnas uppfattning följs upp genom en besökarenkät. Verksamheten har efter analys kunnat fastslå att deras besökare generellt har en lägre utbildningsbakgrund än besökare på traditionella muséer. I enkäten finns även frågor om ålder. Inför 2018 upprättades en ny besökarenkätterminal. På området finns även två böcker där besökare får lämna sina synpunkter. Vid intervju anges att statistiken dock inte beskriver huruvida besökarna är kulturvana eller ej. Det är således svårt att veta något om vilka som inte besöker verksamheten. Förslag om en kommunövergripande kulturvaneundersökning för hela kultur- och fritidsnämndens verksamhet föreslås.

Vidare registreras och analyseras besöksstatistik, där det konstateras att antalet besökare har minskat de senaste åren. En möjlig förklaring, enligt intervjuade, är att skolorna fått mindre resurser och har svårare att besöka museet samt att konkurrensen från andra besöksmål. ökat. Vid de stora kostnadsfria arrangemangen beskrivs det svårt att räkna antalet besökare. Evenemangen beskrivs locka ett stort antal besökare från hela Södertälje, men samtidigt påtalas svårigheterna med att genom blotta ögat skapa sig en uppfattning om vilka besökarna är. Under året ska en förstudie genomföras kring hur Torekällberget kan göras mer tillgängligt.

Kommunikation och tillgänglighet
Friluftsmuseets område är öppet årets alla dagar och är avgiftsfritt, vilket till viss del anses bidra till hög tillgänglighet. Samtidigt menar intervjuade att den fria entrén inte kan förutsättas bidra till nya besökare.

För att öka antalet besökare och nå fler medborgare sker kommunikation bland annat på sociala medier. Till 1800-talsveckan finns en egen webbsida och personal åker ut och berättar om aktiviteten runt om i kommunen. Affischer sätts upp bland annat på barnavårdscentraler, pizzerior och i affärer. Vid intervju påtalas även vikten av muntliga rekommendationer, kontinuitet och framförhållning.

Museet producerar och genomför kulturhistoriska program för Södertäljes skolor. Barnens besök med skola och förskola möjliggör och uppmuntrar till besök under fritiden, enligt intervjuade. Verksamheten försöker arbeta närmare lärare och skickar ut veckobrev med

[11] En icke-binär person identifierar sig inte som en man och inte som kvinna.

information. Ungefär 100 klasser från kommunen kommer varje år för att ta del av den undervisning som sker på Torekällberget.

Samverkan och insatser
Samverkan sker med fritidsgårdarna som ska komma till området för att delta i timmerhuggningskurser för flickor. Torekällberget har även i samarbete med en skola drivit ett textilprojekt. Sommarlovssatsningen tar sig uttryck i fri entré till 1800-talsveckan, nationaldagsfirandet och midsommarfirandet, som anordnas på området.

4.2.6. Förening och anläggning

Förenings- och anläggningsenheten ansvarar för drift, underhåll och projektering av kommunens idrottsanläggningar samt lokalbokning. Enheten ansvarar även för stöd till föreningslivet samt bedömning och fördelning av bidrag till föreningslivet. Vid intervju anges att enheten arbetar brett men att det är ett uttalat mål från nämnden att särskilt arbeta med barn och unga, i synnerhet med flickor och barn från resurssvaga familjer.

Analys och kartläggning av behov
Vid planering av nyanläggning, drift och skötsel av kommunens anläggningar har medborgare möjlighet att delta i beslut genom såväl spontana samtal som medborgarförslag.

Verksamheten genomför även dialoger med föreningslivet i Södertälje. Varje år träffar föreningskonsulenter ett femtiotal föreningar som mottar stöd, i enskilda möten som kan behandla såväl driftsfrågor som projektering av nya anläggningar. Av dessa 50 hålls ungefär 20 stycken tillsammans med kultur- och fritidsnämndens ledamöter. Även kommundelsnämnden kan närvara. Dialogerna bidrar enligt intervjuade till information om behovet i kommunen. Inför investeringar och byggnation gör enheten olika förstudier, alltid i samverkan med föreningslivet.

Enheten följer upp mottagare av aktivitetsbidrag. I rapporteringen finns information om deltagares könsfördelning och ålder. Jämförelser görs med andra kommuner men även Riksidrottsförbundets jämförelser analyseras. Statistiken visar bland annat att föreningslivet är starkast i åldern 10-12, för att minska vid 15 års ålder. Nämnden har därför beslutat att aktivitetsbidraget ska utgå med högst belopp till åldersgruppen 15-åringar. Intervjuade menar dock att statistiken är svåranalyserad. Studier visar att flickor idrottar på andra sätt än pojkar, till exempel genom att gå på gym, vilket ligger utanför nämndens ansvarsområde. En kartläggning av detta är nödvändigt för att med säkerhet veta om flickor i Södertälje idrottar mindre än i jämförbara kommuner, enligt intervjuad föreningskonsulent.

Kommunikation och tillgänglighet
Kommunens anläggningar är öppna och bemannas årets alla dagar, med undantag för fyra dagar. Enheten ansvarar inte för marknadsföring av projekt/evenemang.

Samverkan och insatser
En förstärkning av aktivitetsstöd görs under 2018 och plan finns för ytterligare förstärkning 2019. För att nå kommunfullmäktiges mål om att öka flickors deltagande i bidragsbaserade idrottsaktiveter tas hänsyn till flickors intressen vid riktade stöd till föreningslivet och planering av utbyggnad av nya anläggningar. Avseende funktionärsbidrag riktas krav om att minst 50 procent av utövarna ska vara flickor. I en rad anläggningar och lokaler är det avgiftsfritt för barn- och ungdomsverksamhet i enlighet med Avgifter 2018.[12] Hantering av bokningar av hallar och anläggningar diskuteras tillsammans med utbildningskontoret.

[12] För damverksamhet på seniornivå gäller fastställd taxa med 35 procent rabatt.

Enheten har även skrivit avtal med fotbollsföreningarna Assyriska FF och Syrianska FC om att starta verksamhet även för flickor. Med föreningar som har ansvar för en särskild anläggning, så som Telge Basket och simhallen, ställs även krav på att tillgodose allmänhetens behov. Huruvida flickor finns med som målgrupp utgör den första parametern som beaktas vid samtliga bidragsansökningar, enligt intervjuade. Vikten av att flickor inkluderas diskuteras även under föreningsdialogerna.

För att öka flickors deltagande satsar enheten på att utveckla sporter som intresserar många flickor, såsom ridsport, friidrott, gymnastik och simhopp. I december 2017 påbörjades arbetet med en ny gymnastik- och friidrottshall. Ytterligare satsningar är ett nytt stall samt en ny bidragsfördelning för anläggningsstöd till ridsporten som genomförs fullt ut under 2018. Beslutet föregicks av en ridsportutredning för rättvisare bidragsfördelning. Vidare utvecklas platser för spontanidrott, exempelvis en dansbana i samverkan med föreningslivet. I arbetsplan 2018 anger enheten att de ska fortsätta arbeta för att öka flickors deltagande i idrotten men att de även ska se över idrottandet bland pojkar från socioekonomiskt utsatta områden. Enheten arbetar även med metoden ”Fotboll da Forca” som syftar till att locka flickor till fotbollen genom en särskild metod som sedan ska bilda flicklag i ordinarie verksamhet.

Utöver det traditionella föreningslivet så hanterar enheten även projekt och nämndövergripande samarbetsprojekt. I samarbete med Telgekoncernen och Cirkus Cirkör arrangerar enheten cirkus Hovsjö för att nå flickor i området. För att alla barn, inte bara de som söker sig till föreningslivet, ska få möjlighet att idrotta driver enheten Förening och Anläggning tillsammans med skolorna projektet ”Idrott utan gränser”.

Under 2017 anordnade enheten tillsammans med Södertälje teateramatörer ett teaterläger, dagkollo och badresor tillsammans med externa samverkanspartners. Under 2018 ska lovverksamheten fortsatt utvecklas till att omfatta alla lov.

4.3. Uppföljning

I nämndens verksamhetsplan 2018 anges ett flertal indikatorer med riktvärden som följs upp årsvis, samt uppdrag där uppföljning specificeras.[13] Vid tidpunkten för granskningen är delårsbokslut 1 för 2018 ännu inte färdigställt, utan årsrapport 2017 är den senaste tillgängliga uppföljningen. Vi har dock granskat sammanträdesprotokoll för 2018. Vid nämndens sammanträde i mars informerades nämnden om arbetet med kulturplanen/kulturprogrammet, utredningen avseende vilka arbets- och driftsformer av organiserad fritid för barn och unga behövs för att möta 13-18 åringars behov, byggandet av en dansbana som ett led i att få fler flickor till en spontananläggning och den planerade fritidsgården i Bårsta. Vidare beslutade nämnden, i enlighet med förstudien, att en bokbuss ska inrättas 2019. Nämnden godkände även förstudien avseende en utveckling av El Sistema och kontorets förslag på sommarverksamhet. Vid sammanträdet redovisade även Ung fritid hur verksamheten avsåg fördela det extra nämndbidraget. Nämnden uppdrog till förvaltningen att, när utredningen är klar, återkomma till nämndens nästkommande sammanträde med förslag på hur driftsbudget ska fördelas.

En fördjupad översyn av fritidsgårdarnas möjligheter att bidra till en positiv social utveckling presenterades för nämnden vid deras sammanträde 2018-04-19. Nämnden beslutade att överlåta till förvaltningen att genomföra verksamheten i enlighet med kontorets tjänsteskrivelse samt kontorets förslag till fördelning av driftsbudget. Vidare beslutade nämnden att godkänna Kulturskolans taxor och avgifter 2019 för en avgiftsfri orkester- och

[13] Dessa presenterades i avsnitt 4.1

ensembleverksamhet och att höja åldersgränsen för KAPIS. Vi noterar även att nämnden informeras löpande om bidragsbeslut.

Av nämndens årsrapport 2017 framgår uppföljning av fullmäktiges och nämndens mål. Måluppfyllelse följs upp genom redogörelser för vilka insatser som gjorts under året och med statistik i de fall det finns. Vidare analyseras även utfallet och vilka ytterligare åtgärder som krävs för att förbättra måluppfyllelsen. Avseende det minskade antalet flickbesök på Ung fritids fritidsgårdar analyseras resultatet och förklaringen som ges berör bland annat det faktum att två gårdar var stängda samt att det är en generell nationell trend med färre besök på fritidsgårdar bland ungdomar.

Indikator	Mål	Resultat
Antalet nyheter i kultur- och fritidsverksamhetens utbud	Variationen i utbudet ökas med minst 2 nyheter	Målet uppfyllt för 2017
Antal deltagande flickor	Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ökar med minst 2 procent	Målet uppfyllt då antalet flickor i bidragsberättigade aktiviteter ökade med 19 procent, samtidigt som befolkningsökningen i gruppen flickor 7-25 år ökat med 1 procent.
Antal flickor som besöker fritidsgårdarna och deltar i deras evenemang	Flickors deltagande i Ung Fritids fritidsverksamheter ökar med minst 2 procent	Besöken på Södertäljes samtliga fritidsgårdar har minskat med 0,5 procent från 87 133 till 86 667 besök.

Avseende målet att andelen Södertäljebor som nyttjar kultur- och fritidsutbudet ska öka har bland annat följande indikatorer följts upp. I tabellen redogörs även för utfallet.

Verksamhet/mätetal	Förändring % december 2016-2017
Anläggningar- bokade timmar	+ 16 %
Besök Torekällberget	+ 5 %
Fritidsgårdar besök	– 0,5 %
Bibliotekslån	– 3 %
Konsthallen besök	0 %
Kulturskolan inskrivna elever	+ 5 %

Rapportering av samtliga genomförda sommarlovssatsningar 2017 lämnades till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. I rapporteringen framgick antal deltagare per aktivitet samt fördelning pojkar/flickor. Även uppskattningar av deltagarnas ålder redovisas. Därutöver innehåller rapporten information kring hur aktiviteterna marknadsförts och en analys av om aktiviteterna bedöms ha skapat nya kontaktytor och främjat social integration. Sammanställning av aktiviteter och utfall presenterades för nämnden vid deras sammanträde 2017-11-16. I årsrapport 2017 uppges vidare att nämndens ledamöter varje månad haft öppna medborgarträffar med teman för att diskutera Södertäljes framtid inom området kultur- och fritid.

5. Svar på revisionsfrågorna

Revisionsfråga	Svar
Har nämnden brutit ner och konkretiserat fullmäktiges mål avseende utbud och deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter?	Ja, nämnden har brutit ned fullmäktiges mål avseende utbud och deltagande till ett antal åtgärder och indikatorer. Ett antal indikatorer mäts dock genom medborgarundersökningar som riktar sig till medborgare mellan 18-85 år. Barn och ungas preferenser fångas således inte upp genom dessa mätningar.
Kartläggs och analyseras behovet för identifierade målgrupper?	Delvis. Kartläggning och analys sker på olika sätt inom enheterna bland annat genom förstudier, enkäter, råd och föreningsdialoger. Samtidigt finns svårigheter att genomföra adekvata analyser och säkerställa behovet hos de som verksamheterna inte når.
Vilken samverkan finns för att säkerställa att kommunfullmäktiges mål uppnås?	Samverkan finns såväl inom kommunen som med externa aktörer. Samverkansformer för respektive verksamhet presenteras i avsnitt 4.2.
Är utbudet av aktiviteter kommunicerat och tillgängligt?	Ja huvudsakligen. Verksamheterna kommunicerar på olika sätt, beroende på målgrupp och aktivitet. Ökad tillgänglighet uppnås bland annat genom att aktiviteter är kostnadsfria och geografiskt spridda.
Genomförs riktade satsningar till grupper där deltagandet är lågt?	Ja. Ett flertal riktade insatser genomförs för att nå prioriterade målgrupper, se vidare i avsnitt 4.2 för respektive verksamhet.
Sker uppföljning för att säkerställa att kommunfullmäktiges målsättning uppnås?	Ja. Vi kan i årsrapport 2017 och sammanträdesprotokoll från 2018 se att nämnden följer upp måluppfyllelse och löpande informeras samt beslutar i ärenden som rör granskningens fokusområden. Ett antal indikatorer och riktvärden berör kommunfullmäktiges mål avseende utbud och deltagande, men det beskrivs av samtliga intervjuade som en svårighet att följa upp samtliga prioriterade målgrupper och framförallt de barn och unga som verksamheten inte når. Detta medför en utmaning i att bedöma och utvärdera effekter av genomförda insatser.

Södertälje den 11 juni 2018

Liv Bongcam
EY

Anja Zetterberg
EY

Källförteckning

Intervjuade funktioner

- Kultur- och fritidschef
- Förenings- och anläggningschef
- Föreningskonsulent förening och anläggningsenheten
- Tf. enhetschef Ung Fritid
- Museichef Torekällberget
- Programansvarig Torekällberget
- Bibliotekschef
- Kulturproducent stadsbiblioteket
- Kulturpedagog Hovsjö bibliotek
- Kulturskolechef
- Enhetschef Konsthallen

Dokument

- Reglemente för kultur- och fritidsnämnden, utgåva februari 2012 3:2
- Mål och budget 2018–2020
- Regler och riktlinjer för föreningsbidrag, reviderade av fullmäktige 2017
- Verksamhetsplan 2018 kultur- och fritidsnämnden, 2018-02-01
- Bilaga 1, Kultur- och fritidskontorets enheter, rapport 2018-01-08
- Årsrapport kultur- och fritidsnämnden per den 31 december 2017
- Managementrapport 2018 kultur- och fritidsnämnden, mars 2018
- Sammanträdesprotokoll 2017-11-16
- Sammanträdesprotokoll 2018-03-01
- Sammanträdesprotokoll 2018-04-19
- Sommarskoj 2018, broschyr från Södertälje kommun
- Slutrapport bidrag till sommarlovsaktiviteter 2017
- Redovisning av sommarlovsaktiviteter 2017
- Sommarlovsaktiviteter 2017 presentation till nämnden
- Avgifter 2018 inom kultur- och fritidskontorets verksamhetsområde – idrottsanläggningar och lokaler, antagen av kultur- och fritidsnämnden 2017
- Arbetsplan 2018 Förening och anläggning
- Arbetsplan 2018 Torekällbergets museum
- Uppdragsbeskrivning – målsättning för museiverksamheten på Torekällberget, kommunalrådskansliet
- Enkätmall
- Arbetsplan 2018 Kulturskolan
- Kulturskolans sommarlovsaktiviteter 2018 sammanställning
- Arbetsplan 2018 biblioteket
- Konceptbibliotek – Närmare bibliotek utan höga trösklar, underlag 2018-05-08
- Program för barn, unga och familj våren 2018, biblioteken i Södertälje
- Vision och vägval för utveckling, lärande och glädje i den öppna ungdomsverksamheten, KEKS (kvalitet och kompetens i samverkan), maj 2011
- Fördelning av medel till Ung fritid, tjänsteskrivelse 2018-02-15, Dnr 2018/33
- Rapport Mötesplatser för unga – omvärldsbevakning, 2018-02-26
- Presentation till nämnden 2018-04-19, Mötesplatser – omvärldsbevakning och resultat
- Projektansökan Starka tjejer